

Βρυξέλλες, 25 Οκτωβρίου 2002
Τοπική ώρα: 19.00

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
(Λήξη εργασιών)

Ο Προεδρεύων σε θέματα κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΕΠΑΑ) Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κώστας Σημίτης ενημέρωσε απόψε τους ξένους δημοσιογράφους για το θετικό βήμα που επιτεύχθηκε στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στο πλαίσιο των συζητήσεων για τα θέματα άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Πρωθυπουργός στην εισαγωγική παρέμβασή του προς τους εκπροσώπους του διεθνούς Τύπου, μετά τη λήξη των εργασιών του άτυπου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, είπε τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι,

Μετά τα όσα ανήγγειλε ο προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός της Δανίας κ. Ρασμούσεν, σχετικά με τις θετικές αποφάσεις για τη διεύρυνση, θα ήθελα και εγώ να σας ανακοινώσω ένα πολύ θετικό βήμα, το οποίο επιτεύχθηκε στη σημερινή Σύνοδο Κορυφής, στο πλαίσιο των συζητήσεων για τα θέματα άμυνας της Ε.Ε..

Θέλω να σας θυμίσω ότι η Ελλάδα ασκεί από 1^{ης} Ιουλίου του 2002 την προεδρία της Ε.Ε., όσον αφορά τις στρατιωτικές πτυχές και την πολιτική ασφάλειας.

Εδώ και πολύ καιρό, υπήρχε ένα θέμα το οποίο, παρ' όλο που πολλές διαδοχικές προεδρίες είχαν προσπαθήσει να λύσουν, δεν είχε λυθεί. Το θέμα αυτό αφορούσε τη συμμετοχή των χωρών-μελών του ΝΑΤΟ που δεν είναι ταυτόχρονα και μέλη της Ε.Ε. σε ειρηνευτικές επιχειρήσεις της Ένωσης. Δηλαδή, κάτω από ποιες προϋποθέσεις μέλη του ΝΑΤΟ που είναι ευρωπαϊκές χώρες θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε ειρηνευτικές επιχειρήσεις της Ε.Ε.

Το θέμα αυτό προέκυψε από τις αποφάσεις που είχαμε διαμορφώσει συλλογικά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας.

Αφού η Ελλάδα ανέλαβε την προεδρία σε θέματα ΚΕΠΑΑ, σε συνεργασία με το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου και τον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ε.Ε. για θέματα κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας Ξαβιέ Σολάνα, αναλάβαμε πρωτοβουλίες, υποβάλαμε νέες ιδέες, ήρθαμε σε επαφή με όλους τους ενδιαφερόμενους με στόχο να βρούμε μια κοινά αποδεκτή λύση.

Σήμερα διαφάνηκε ότι αυτή η κοινά αποδεκτή λύση είναι δυνατή. Φθάσαμε σε ένα πρώτο συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε σήμερα:

Πρώτον, την υιοθέτηση του λεγόμενου κειμένου των Βρυξελλών για την εφαρμογή των ρυθμίσεων που προβλέπει η Συνθήκη της Νίκαιας, για τη συμμετοχή των ευρωπαϊκών κρατών-μελών του ΝΑΤΟ μη μελών της Ε.Ε. σε ειρηνευτικές επιχειρήσεις της Ένωσης. Το κείμενο αυτό περιέχει τις ρυθμίσεις, τις λεπτομέρειες, τον τρόπο με τον οποίο θα συμμετέχουν οι χώρες αυτές στις ειρηνευτικές επιχειρήσεις της Ε.Ε.

Ένα δεύτερο κείμενο που αποφασίστηκε είναι τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με τα οποία επαναβεβαιώνονται οι αρχές της Συνθήκης της Ε.Ε., του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ και περιγράφεται το πλαίσιο μέσα στο οποίο η Ε.Ε. θα δράσει. Το πλαίσιο αυτό καθορίζεται από το άρθρο 11 της Συνθήκης και από το Χάρτη των Η.Ε..

Αυτά είναι τα δύο κείμενα, τα οποία αποφασίστηκαν σήμερα.

Με βάση αυτά τα κείμενα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από τον κ. Σολάνα να συνεχίσει τις επαφές του και τις διαπραγματεύσεις με το ΝΑΤΟ, ώστε να καταλήξουμε σε μια συμφωνία ανάμεσα στην Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ για όλα τα εκκρεμή θέματα.

Αυτή η συμφωνία θα βασίζεται πρώτα σε μια απόφαση του ΝΑΤΟ, την οποία θα πάρει το ίδιο το ΝΑΤΟ και μετά με βάση αυτή την απόφαση σε μια κοινή δήλωση του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε.. Κοινή δήλωση, την οποία επεξεργάζονται ήδη οι δύο Οργανισμοί.

Εμείς, ως Ε.Ε. είχαμε παρουσιάσει τις σκέψεις μας, πριν από μια εβδομάδα στις χώρες-μέλη. Οι σκέψεις αυτές έγιναν δεκτές και ο κ. Σολάνα θα αρχίσει τις επαφές με το ΝΑΤΟ, έχει ήδη προχωρήσει σε αυτές τις επαφές για να οριστικοποιηθεί το όλο πακέτο.

Ελπίζουμε ότι το όλο θέμα θα κλείσει στη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ στην Πράγα στις 22 και 23 Νοεμβρίου.

Σήμερα, λοιπόν, ολοκληρώσαμε το πρώτο στάδιο.

Θα ακολουθήσει ένα δεύτερο στάδιο που είναι η απόφαση του ΝΑΤΟ.

Και το τρίτο στάδιο θα είναι η κοινή δήλωση. Με την κοινή αυτή δήλωση θα επιβεβαιώνονται επίσης οι αρχές, οι οποίες θα διαπνέουν τις κοινές δράσεις.

Τι κερδίζουμε από όλη αυτήν την εξέλιξη; Κερδίζουμε ότι τώρα πια, αν ολοκληρωθεί η διαδικασία, (είμαστε σχετικά αισιόδοξοι από όλες τις πληροφορίες που έχουμε ότι θα ολοκληρωθεί η διαδικασία), να μπορούν τα μέλη της Ε.Ε. και τα μη μέλη της Ε.Ε. να παίρνουν μέρος στις κοινές ειρηνευτικές δράσεις της Ένωσης και να χρησιμοποιούνται τα μέσα του ΝΑΤΟ.

Η Ε.Ε. βγαίνει κερδισμένη, γιατί ενισχύει τη διεθνή θέση της και ενισχύει και τη θέση της στην Ευρώπη, στον ευρωπαϊκό χώρο.

Εμείς πιστεύουμε ότι η Ε.Ε., σύμφωνα με τους στόχους που έχει θέσει, πρέπει να είναι παρούσα, να είναι ενεργή στις διεθνείς εξελίξεις, να μπορεί να παίρνει πρωτοβουλίες για να αντιμετωπίζει κρίσεις και να συμβάλλει στην ειρήνη.

Κάναμε, λοιπόν, ένα σημαντικό βήμα να αποκτήσει, επιτέλους, και η Ε.Ε. τις δυνατότητες να αξιοποιήσει τις δυνάμεις της. Η συνέπεια αυτής της εξέλιξης σήμερα είναι το Συμβούλιο Κορυφής να αποφασίσει και σε σχέση με τις εξελίξεις στην ΠΓΔΜ, ότι θα μπορέσει η Ε.Ε. να αναλάβει στην ΠΓΔΜ την παρουσία μιας ειρηνευτικής δύναμης από 15 Δεκεμβρίου. Θα αναλάβει την ειρηνευτική αυτή δύναμη, εφόσον θα εξελιχθούν αυτές οι διαπραγματεύσεις και θα ολοκληρωθούν τα σχετικά συμπεράσματα και ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις. Αλλά σήμερα εκδηλώθηκε με σαφήνεια η πρόθεση της Ένωσης ότι αυτή είναι μια αποστολή, η οποία μπορεί να είναι δική της και αυτή την αποστολή μπορεί να την εκτελέσει.

Με τον τρόπο αυτό η Ε.Ε. θα προχωρήσει πλέον, εφόσον ολοκληρωθεί η προεργασία, στην πρώτη ειρηνευτική αποστολή της.

Αυτά ως πληροφόρηση για το σημερινό Συμβούλιο Κορυφής.

Ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου θα σας ενημερώσει και για μια άλλη εξέλιξη».

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Θα ήθελα να σας ανακοινώσω κάτι που θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικό. Όπως γνωρίζετε, αυτή την περίοδο είθισται κάθε χρόνο να διεξάγονται στρατιωτικές ασκήσεις στην Κύπρο. Έχουμε, λοιπόν, συμφωνήσει η Ελλάδα και η Τουρκία –εμείς συνεννοηθήκαμε και με την κυπριακή κυβέρνηση- για την αναβολή της διεξαγωγής όλων των στρατιωτικών ασκήσεων, οι οποίες είχαν προγραμματιστεί για την επόμενη περίοδο. Η απόφαση αυτή στοχεύει στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και στην εμπέδωση της ειρήνης στην περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου. Είναι, κατά την άποψή μας, μια ιδιαίτερα σημαντική απόφαση που αποδεικνύει τη βούλησή μας να εργαστούμε για την ενδυνάμωση της συνεργασίας, της ασφάλειας και των ειρηνικών σχέσεων μεταξύ των χωρών μας.

ΧΟΥΡΡΙΕΤ: *Κύριε Πρόεδρε, επικοινωνήσε μαζί σας η Αγκυρα ή επικοινωνήσατε εσείς με την Αγκυρα, σχετικά με την απόφαση για την ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εγιναν πολλές επαφές με την τουρκική κυβέρνηση. Ο υπουργός Εξωτερικών είχε αυτές τις επαφές και ο κ. Σολάνα επίσης.

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΤΟ ΒΗΜΑ): *Κύριε Πρόεδρε, το προηγούμενο διάστημα, τους προηγούμενους μήνες και κυρίως στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης είχε ακολουθηθεί μια διαφορετική διαδικασία που στόχευε σε μια ταυτόχρονη συμφωνία ανάμεσα στο ΝΑΤΟ και την Ε.Ε. για το θέμα αυτό, το θέμα δηλαδή της ευρωπαϊκής δύναμης ταχείας ανάπτυξης. Με βάση αυτά που μας ανακοινώσατε, αυτή τη φορά επελέγη μια διαφορετική διαδικασία σε τρία διαφορετικά στάδια, το πρώτο από τα οποία έληξε επιτυχώς σήμερα. Ηθελα να σας ρωτήσω: Γιατί επελέγη μια διαφορετική διαδικασία, με βάση ποια κριτήρια, τι είναι αυτό που σας κάνει αισιόδοξους ότι αυτή τη φορά θα ολοκληρωθεί επιτυχώς το εγχείρημα; Και, τρίτο*

και τελευταίο ήθελα να σας ρωτήσω αν αυτή η αισιοδοξία ότι θα καταλήξουμε μέχρι την Πράγα σε μια συνολική ρύθμιση, συνδέεται και με την επιθυμία της Τουρκίας να πάρει ένα θετικό μήνυμα, να προχωρήσει στην ενταξιακή πορεία της στη Σύνοδο Κορυφής της Κοπεγχάγης.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτον, όσον αφορά τη διαδικασία: Είχαμε μια εμπειρία από πριν. Η εμπειρία έλεγε ότι ο τρόπος τον οποίο ακολουθήσαμε δεν ήταν πρόσφορος, γιατί πάντα τελευταία στιγμή προέκυπταν κάποια μικροπροβλήματα που γίνονταν μεγάλα προβλήματα και ξανάρχιζε η διαπραγματεύση για το σύνολο. Είπαμε, λοιπόν, ότι η Ε.Ε., αφού κάνει βέβαια τις αναγκαίες επαφές, ώστε να διαπιστώσει και τι πιστεύουν οι άλλες χώρες, θα πρέπει να ολοκληρώσει τη δική της άποψη. Να δώσει ένα μήνυμα ότι αυτή είναι η άποψή της και με βάση αυτή την άποψη κάνει την επαφή, δεν μπορεί ξανά και ξανά να αρχίζουν διαπραγματεύσεις. Γι' αυτό και πάρθηκε σήμερα αυτή η απόφαση, τα Συμπεράσματα, το κείμενο των Βρυξελλών, ώστε να είναι σαφές τι επιδιώκουμε. Και ο κ. Σολάνα, ο οποίος –επαναλαμβάνω– έχει κάνει ήδη επαφές και με την τουρκική κυβέρνηση και με το ΝΑΤΟ, έχει την εντολή να ολοκληρώσει και με βάση τις προηγούμενες επαφές του την όλη διαδικασία. Θέλω, όμως, να σημειώσω ότι είμαι αισιόδοξος ότι θα υπάρξει κατάληξη, αλλά δεν έχω καθόλου τη βεβαιότητα ότι θα υπάρξει κατάληξη.

Κ. ΑΔΑΜ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, ποιο είναι το συγκεκριμένο σημείο του τωρινού κειμένου των Βρυξελλών, το οποίο δεν υπήρχε στο προηγούμενο κείμενο της Σεβίλλης και το οποίο πιθανότατα θα επιτρέψει στην Τουρκία να προχωρήσει σε έναν τελικό συμβιβασμό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν συμφωνώ με την τοποθέτησή σας, σε σχέση με το τι περιέχει το ένα κείμενο, τι περιέχει το άλλο. Σας είπα ότι θα υπάρχουν τέσσερα κείμενα. Το ένα είναι το κείμενο των Βρυξελλών, το δεύτερο είναι το κείμενο των Συμπερασμάτων. Το τρίτο είναι η απόφαση του ΝΑΤΟ και το τέταρτο είναι η κοινή δήλωση Ε.Ε. και ΝΑΤΟ. Όλα αυτά τα κείμενα αποτελούν ένα σύνολο, αλληλοσυμπληρώνονται και δίνουν σε όλους τους συμμετέχοντες μηνύματα, τα οποία είναι προφανώς –σε μια περίπτωση συμφωνίας– όλοι αποδέχονται και αποτελούν και μια ισορροπία. Αν αρχίσουμε να απομονώνουμε το ένα κείμενο ή μια παράγραφο από ένα κείμενο τότε δεν θα μπορέσουμε να έχουμε τη συνολική εικόνα που είναι απαραίτητη. Το σύνολο –και αυτή είναι η διαφορά με τα προηγούμενα– δημιουργεί την εικόνα, δίνει την κατεύθυνση, αποτελεί το πλαίσιο.

FINANCIAL TIMES (Γερμανίας): Υπάρχουν πολλά σημεία ύφεσης αυτή η αναβολή των ασκήσεων στην Κύπρο, δηλαδή αναπτύσσεται μια δυναμική που θα οδηγήσει στον καθορισμό ημερομηνίας για την έναρξη διαπραγματεύσεων, ένα είδος ραντεβού στην Κοπεγχάγη το Δεκέμβριο; Και κάτι τέτοιο θα το υποστηρίζετε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ανέκαθεν ήμασταν υπέρ του να ακολουθήσει η Τουρκία την ευρωπαϊκή εξέλιξη, να συμμετάσχει στην ευρωπαϊκή εξέλιξη. Υποστηρίξαμε την υποψηφιότητα της Τουρκίας και εξακολουθούμε να είμαστε και θα είμαστε της άποψης ότι η Τουρκία και στο μέλλον πρέπει να συμμετάσχει στην εξέλιξη της Ευρώπης. Γι' αυτό, όταν θα πρέπει να ληφθούν αποφάσεις θα υποστηρίξουμε

την άποψη ότι οι αποφάσεις αυτές θα πρέπει να κρατήσουν ανοικτή για την Τουρκία την ευρωπαϊκή προοπτική. Βεβαίως, τονίζουμε ταυτόχρονα ότι είναι ανάγκη η Τουρκία να κατανοήσει πως θα πρέπει να προσαρμοστεί στο ευρωπαϊκό πρότυπο, στους ευρωπαϊκούς κανόνες. Αυτό θα πρέπει να γίνει τώρα, όχι μετά από πολλά χρόνια. Τώρα πρέπει να ληφθεί η απόφαση που θα διευκολύνει και την Ε.Ε. να ορίσει μια ημερομηνία ή να ορίσει μια άλλη διαδικασία που θα καταστήσει δυνατή και στο μέλλον την ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε.. Στην ερώτησή σας απαντώ: Ναι, θα υποστηρίξουμε μια τέτοια διαδικασία. Όμως, ζητάμε από την Τουρκία να προσαρμοστεί στις προϋποθέσεις μιας τέτοιας διαδικασίας, στους όρους της.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ: *Κύριε Πρωθυπουργέ, τι έγινε με το έγγραφο της Αγκυρας; Είναι πλέον άκυρο; Γιατί τώρα μιλάτε για το έγγραφο των Βρυξελλών. Και ο κ. Σολάνα είπε ότι δεν θα γίνει επαναδιαπραγμάτευση επί του εγγράφου της Αγκυρας.*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Άλλο το έγγραφο των Βρυξελλών, άλλο το έγγραφο της Αγκυρας. Υπάρχει μια αλλαγή στην παράγραφο 2. Το έγγραφο της Αγκυρας ήταν αποτέλεσμα ιδιωτικών συνομιλιών, θα έλεγα, μεταξύ Τουρκίας και άλλων μελών ή μη μελών της Ε.Ε.. Το έγγραφο των Βρυξελλών είναι ένα έγγραφο που είναι καρπός ενός θεσμικού διαλόγου μεταξύ των μελών της Ε.Ε.. Αρα, μόνο το έγγραφο των Βρυξελλών έχουμε, διότι είναι το έγγραφο που συζητήθηκε μεταξύ Προεδρίας και κρατών-μελών και έγινε δεκτό κατόπιν αποφάσεως του συνόλου του Συμβουλίου.

LE MONDE: *Κύριε Πρωθυπουργέ, για τις επαφές που είχατε με την Τουρκία ήσασταν πολύ λακωνικός. Αυτό με κάνει να σκέφτομαι ότι δεν έχετε μια ρητή απάντηση. Είχαμε το έγγραφο της Αγκυρας, τώρα έχουμε το έγγραφο των Βρυξελλών. Υπάρχει, λοιπόν, ένα παιχνίδι πινγκ-πογκ μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας. Συνεχίζεται αυτό το παιχνίδι, γιατί από ό,τι φαίνεται δεν έχετε απάντηση από την Τουρκία;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό δεν είναι πρόβλημα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Είναι ένα πρόβλημα που σημαίνει πως θα πρέπει να ρυθμιστούν τα των σχέσεων μεταξύ κρατών-μελών και κρατών μη μελών εις τρόπον ώστε να μην υπάρχει διάκριση σε βάρος κρατών και θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι και τα δύο μέρη – το ΝΑΤΟ και η Ε.Ε.- θα διατηρήσουν την αυτονομία τους στη λήψη των αποφάσεων και θα πρέπει να ισχύσουν ορισμένες αρχές του Διεθνούς Δικαίου και των ευρωπαϊκών συνθηκών. Δεν έχουμε τίποτα κατά της Τουρκίας μέσα σε όλη αυτή τη διαδικασία. Απλώς λέμε ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί μια διαδικασία που είναι σύμφωνη με τις διαδικασίες της Ε.Ε.. Είχαμε επαφές με την Τουρκία, αλλά δεν επρόκειτο εμείς να αποφασίσουμε εμείς με τους Τούρκους, γιατί δεν πρόκειται για ένα ελληνο-τουρκικό πρόβλημα. Είναι ένα πρόβλημα που αφορά τις σχέσεις μεταξύ ΝΑΤΟ και Ε.Ε.. Γι' αυτό και η Ε.Ε. πήρε μια απόφαση σήμερα, έδωσε μια εντολή στον κ. Σολάνα να έρθει σε επαφή με το Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ κ. Ρόμπερτσον. Ο κ. Σολάνα, ήδη, είχε σχετικές συζητήσεις και είναι πολύ πιθανό το ΝΑΤΟ να ζητήσει από τα μέλη του που δεν είναι μέλη της Ε.Ε. να τοποθετηθούν επί του κειμένου αυτού. Ο κ.

Σολάνα ήδη είχε συζητήσεις και ο κ. Παπανδρέου είχε πολλές συζητήσεις με τους Τούρκους αρμόδιους και έχουμε την εντύπωση ότι θα επιτύχουμε.

Σας ευχαριστώ.

Στο σημείο αυτό παρενέβη ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου, ο οποίος είπε τα εξής:

«Οι διαπραγματεύσεις ήταν πολύπλοκες. Λάβαμε υπόψη και τις απόψεις όλων των ουδετέρων κρατών-μελών της Ένωσης που ζήτησαν ειδικές διατάξεις. Θα ήθελα να σας πω, λοιπόν, ότι πρόκειται για διαπραγμάτευση μεταξύ των δύο Οργανισμών».